

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita	Lékařská
Fakulta	Lékařská farmakologie
Obor řízení	<i>PharmDr. Jana Rudá, Ph.D.</i>
Uchazeč	Farmakologický ústav LF MU
Pracoviště uchazeče	<i>Drogová závislost jako komorbidita psychiatrických onemocnění v animálních modelech</i>
Habilitační práce (název)	Prof. PharmDr. Daniela Ježová, DrSc.
Oponent	Lab. farmakologickej neuroendokrinológie
Pracoviště oponenta	Ústav experimentálnej endokrinológie, Biomedicínske centrum, Slovenská akadémia vied Dúbravská cesta 9, 84505 Bratislava

Text posudku

Habilitačná práca PharmDr. Jany Rudej, Ph.D., rodenej Kučerovej, odbornej asistentky Farmakologického ústavu Lekárskej fakulty Masarykovej univerzity v Brne, predložená k habilitačnému konaniu má úctyhodných 263 strán. Práca je písaná v anglickom jazyku. Súčasťou habilitačného spisu je 15 plných textov publikácií, pričom 9 z nich je priamou súčasťou hlavného textu habilitačnej práce a 6 prác je uvedených formou dodatku.

Práca je členená na tri tematické celky. Každý z týchto tematických celkov má svoj vlastný stručný prehľad o súčasnom stave problematiky, ciele, metódy a výsledky vo forme textov publikácií. Všeobecná diskusia je uvedená pre všetky tri tematické celky v spoločnej kapitole.

Niet pochýb o tom, že téma práce je vysoko aktuálna. Silne by som chcela vyzdvihnúť nosnú myšienku práce rozpoznávať príčiny a mechanizmy výskytu látkových závislostí u pacientov s psychiatrickými poruchami. Komorbidný výskyt viacerých psychických porúch, či komorbidity psychických a somatických porúch sú v súčasnosti horúcou témou. Komorbidity sú zdôrazňované pri viacerých výzvach Európskej komisie v rámci Hirizont 2020 a sú zrejme najmä z klinických výskumov.

Napriek tomu je dostupnosť animálnych modelov, ktoré by dovoľovali študovať zúčastnené neurochemické a molekulárne mechanizmy, veľmi nízka.

Vedecky najrozpracovanejšia je časť práce týkajúca sa komorbidity „depresie“ a drogovej závislosti. Autorka riešila päť formulovaných cieľov a výsledky boli zhrnuté v piatich samostatných publikáciách. Prvé štyri publikácie sú v renomovaných zahraničných časopisoch s vysokým impakt faktorom, piata práca bola v čase písania habilitačnej práce v recenznom pokračovaní. Všetky sú založené na rozpracovanom duálnom modeli depresie (odstránenie bulbus olfactorius) a drogovej závislosti (samo-podávanie návykových látok). Vedecké články obsahujú viacero originálnych nálezov, ktoré boli uznané za vhodné na publikovanie v náročných recenzných pokračovaniach a nebudem ich preto opakovať.

Za tvorivú a odvážnu časť považujem výskum vykonaný v oblasti komorbidity „schizofrénie“ a drogovej závislosti. Autorka postulovala dva ciele výskumu a dosiahnuté výsledky boli publikované spoločne v jednom článku. Tento článok bol publikovaný opäť v renomovanom časopise s vysokým impakt faktorom. PharmDr. Rudá so spolupracovníkmi sa odvážne pustili do rozpracovania duálneho modelu, ktorým iným autorom v minulosti nepriniesol jednoznačné výsledky.

V tretej časti práce sa J. Rudá zamerala na sledovanie pohlavných rozdielov. Táto časť práce predstavovala menej riskantný výskum a mala do veľkej miery popisný charakter. Vykonané štúdie však považujem za veľmi dôležité, pretože poznatky o pohlavných rozdieloch stále nie sú dostatočné, a to nielen vo výskume drogovej závislosti a iných psychických porúch. V tejto časti sa výskum vykonával v snahe naplniť tri postulované ciele, ktoré boli publikované vo dvoch vedeckých publikáciách.

Za pozitívum považujem, že PharmDr. Rudá vykonávala výskumnú prácu v širokej vedeckej spolupráci, a to s domácimi spolupracovníkmi, ako aj s kolegami v zahraničí. Mohla by vzniknúť otázka, či Jana Rudá dostatočne preukázala vlastnú tvorivú činnosť a svoj vklad do tímovej práce. Jana Rudá je prvou autorkou na 5 z 8 publikáciách v časopisoch s impakt faktorom, zoznam ostatných časopisov uvádza ďalšie 4 prvoautorstvá. Na dvoch publikáciách bola autorka habilitačnej práce posledná, senior autorka, pričom prvými autorkami sú PhD študentky. Navyše rukopis s originálnymi výsledkami zaslaný na publikovanie do časopisu s impakt faktorom má len dve autorky, študentku a Dr. Rudú.

Dovolím si konštatovať, že PharmDr. J. Rudá, Ph.D. je zrelá osobnosť s prehľadom o riešenej problematike, kreatívnym myslením, ako aj s experimentálnymi

zručnosťami. V neposlednom rade preukázala schopnosť výsledky výskumnej práce vhodne prezentovať a vyvodzovať medzi nimi vzájomné súvislosti. Vedecká práca Dr. Rudej je prínosom nielen pre oblasť lekárskej farmakológie, ale aj pre ďalšie vedné disciplíny.

Predloženú habilitačnú prácu PharmDr. J. Rudej považujem za vysoko kvalitnú a jednoznačne ju odporúčam k habilitačnému pokračovaniu. Súčasne odporúčam, aby po splnení ďalších potrebných náležitostí bola PharmDr. J. Rudá, Ph.D. menovaná docentkou v odbore Lekárska farmakológia.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta) ...

Na autorku habilitačnej práce mám nasledovnú otázku a pripomienku:

- 1) Vo vzťahu k vzniku komorbidity drogových závislostí a psychických porúch sa autorka opiera o hypotézu samo-medikáci. Samotná autorka v texte uvádza aj opačný priebeh, teda že látková závislosť vedie k rozvoju psychických problémov až porúch. Je aj na tento priebeh formulovaná nejaká hypotéza?
- 2) Posúdenie práce vedeckých pracovníkov sa opiera viac o kvalitu ako o kvantitu. Nebola potrebná objemná, nesprátna a neprenosná habilitačná práca.

Závěr

Habilitační práce PharmDr. Jany Rudej, Ph.D. „Drug addiction as a comorbidity of psychiatric disorders in animal models“ *splňuje* požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru [název oboru].

V Bratislave dne 29. 5. 2017

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. This is essential for ensuring the integrity of the financial data and for providing a clear audit trail.

2. The second part of the document outlines the various methods used to collect and analyze data. These methods include direct observation, interviews, and the use of specialized software tools.

3. The third part of the document describes the results of the data collection and analysis. It shows that there is a significant correlation between the variables being studied, which supports the hypothesis.

4. The fourth part of the document discusses the implications of the findings and suggests areas for further research. It is clear that there is still much to be learned about this topic.

5. The fifth part of the document provides a conclusion and summarizes the key findings of the study. It is hoped that these findings will be useful to other researchers in the field.

The data collected during the study shows a clear trend towards higher values in the later stages of the process. This suggests that the system is becoming more efficient over time.

The results of the analysis indicate that the model used to predict the outcomes is highly accurate. This is a significant achievement and provides confidence in the model's ability to forecast future results.

The findings of this study have several practical implications. They suggest that the current system can be improved by implementing the changes identified in the analysis.

Further research is needed to explore the long-term effects of these changes and to determine if they can be applied to other systems. This will be the focus of future studies.

The author would like to thank the following individuals for their assistance and support during the course of this study: